

NÁVOD
PRE DÁMY

**AKO
SPÔSOBIŤ
ŠKANĎÁL**

SOPHIE IRWIN

IKAR

A grey silhouette of a woman in profile, facing right. She is wearing a long, flowing dress and holding a large, open fan in her left hand. The background is white.

NÁVOD
PRE DÁMY

**AKO
SPÔSOBIŤ
ŠKANDÁL**
SOPHIE IRWIN

Preložila Miriam Ghaniová

IKAR

Sophie Irwin
A LADY'S GUIDE TO SCANDAL

Copyright © 2023 Irwin Editorial Limited
Translation © 2024 by Miriam Ghaniová
Jacket design © HarperCollins Publishers Ltd 2023
Jacket illustrations: Shutterstock.com
Slovak edition © 2024 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-9416-5

*Venujem Freyi
(a alkoholu v našich koktailoch)*

V mladosti bola donútená k opatrnosti, ona sa naučila romantike, keď zostarla – prirodzené pokračovanie neprirodzeného začiatku.

Presvedčenie, Jane Austenová

1

*N*o tak, Eliza, určite zvládneš vyroniť jednu slzu,“ zašepkala pani Balfourová svojej dcére. „Od vdovy sa to očakáva!“

Harefield Hall, 1819

Eliza prikývla, no jej oči zostali suché ako vždy. Hoci strávila roky hraním úlohy poslušnej dcéry a manželky, plač na rozkaz bol stále nad jej sily.

„Nezabúdaj, že dnes môžeme mať na krku boj,“ zasýčala pani Balfourová a vyslala významný pohľad cez knižnicu na miesto, kde sedeli príbuzní zosnulého grófa zo Somersetu. Deväť mesiacov po pohrebe sa všetci opäť zišli v Harefield Hall pri čítaní závetu a podľa mrazivých pohľadov, ktoré vrhali, sa zdalo, že pani Balfourová nie je jediná, kto sa pripravuje na boj.

„V manželskej zmluve bolo dohodnuté Elizino dedičstvo: päťsto libier ročne,“ ubezpečil svoju manželku šepotom pán Balfour. „Somerset nemá dôvod to spochybníť, je to ten najmenší zlomok majetku.“

Hovoril s trpkosťou, lebo ani on, ani pani Balfourová sa ešte celkom nezmierili s Elizinými zmenenými pomermi. Pred desiatimi rokmi bolo manželstvo nesmelej sedemnástročnej slečny Elizy Balfourovej so strohým grófom zo Somersetu – o dvadsaťpäť rokov starším –

svadbou sezóny a Balfourovci z toho ťažili. Do roka od svadby sa ich najstarší syn oženil s bohatou dedičkou, ich druhý syn získal kapitánske miesto v desiatej pešej armáde a Balfourov dom bol celý pokrytý zamatovými kobercami.

Nikto však nečakal, že gróf s takou dobrou kondíciou minulú jar tak rýchlo podľahne zápalu pľúc. A teraz, ovdovená v dvadsiatich siedmich rokoch a bez dieťaťa, ktoré by zdedilo titul, bola Elizina pozícia oveľa horšia. Päťsto libier ročne... Ľudia vedeli vyžiť aj z oveľa menšej sumy, ale v tejto otázke Eliza súhlasila s otcom. Desať rokov manželstva s mužom, ktorý prejavoval viac náklonnosti svojim koňom než manželke, desať rokov takmer úplnej izolácie v chladnom Harefield Halle, desať rokov túžby po živote, ktorý mohla mať, keby sa len trochu zmenili okolnosti... Vzhľadom na to, čoho presne a koho presne sa Eliza musela vzdať, jej päťsto libier ročne pripadalo ako mizerná suma.

„Keby mu dala syna...“ začal pán Balfour azda po piaty raz.

„Snažila sa!“ ozvala sa pani Balfourová.

Eliza si silno zahryzla do jazyka. Slečna Margaret Balfourová, Elizina sesternica, jej stlačila ruku pod stolom. Hodiny odbili pol dvanástej. Už pol hodiny čakali na nového grófa, ktorého prítomnosť by umožnila začať čítať závet. Elize v očakávaní zovrelo žalúdok. Určite čoskoro príde.

„Hanebné,“ zamrmlala pani Balfourová s tvárou stále pokojnou a vyrovnanou. „Už deväť mesiacov mešká a mešká aj dnes. Nie je to hanebné, Eliza?“

„Áno, mama,“ povedala Eliza automaticky. Vždy bolo najjednoduchšie súhlasiť, hoci za meškanie mohol starý

gróf, nie nový. Práve starý gróf totiž stanovil, že jeho závet sa nebude čítať, kým sa nezhrmažia všetky strany v ňom uvedené. Keďže nového grófa zo Somersetu, synovca Elizinho manžela, predpokladaného dediča kapitána Courtenaya v apríli minulého roka, keď jeho strýko zomrel, preložili do Západnej Indie a keďže podmienky na plavbu v osemnástom storočí boli neslýchané, jeho oneskorený návrat bol pochopiteľný. Mučivý, ale pochopiteľný.

Všetci zhromaždení v knižnici už čakali mnoho mesiacov a dnešná neskorá hodina si vyberala svoju daň: ctihodná pani Courtenayová (švagriná starého grófa, matka nového) upierala oči na dvere, jej dcéra lady Selwynová netrpezlivo ťukala prstami, zatiaľ čo lord Selwyn sa snažil všetkých upokojiť rozprávaním rôznych príbehov o svojej nadradenosti.

„A ja som mu povedal: Byron, chlapče, jednoducho to musíš napísať!“

Vedľa neho, v strede miestnosti, advokát Somersetovcov pán Walcot s bolestným úsmevom prehadzoval svoje papiere. Všetci boli netrpezliví, ale nikto určite nie viac než Eliza. Cítila, ako jej nervy s každým tikotom starých hodín dosahujú nové nebezpečné napätie. Po dlhých desiatich rokoch ho dnes opäť uvidí. Pripadalo jej to neskutočné.

Možno nepríde. Život plný sklamaní ju naučil, že je dobré pripraviť sa na najhoršie: možno si pomýlil dátum, možno jeho koč utrpel strašnú haváriu alebo sa rozhodol radšej vrátiť do Západnej Indie, aby ju nemusel znova vidieť. Nepodobalo sa naňho, že mešká, vždy bol dochvilný. Alebo aspoň džentlmen, ktorého Eliza kedysi poznala, bol dochvilný. Možno sa zmenil.

Keď hodiny konečne odbili štvrt na jednu, dvere sa otvorili.

„Ctihodný gróf zo Somersetu,“ oznámil komorník Perkins.

„Úprimne sa ospravedlňujem za meškanie,“ povedal nový lord Somerset a vstúpil do miestnosti. „Pre dážď sú cesty zradné...“

Eliza zareagovala okamžite. Srdce jej začalo biť rýchlejšie, dych sa jej zrýchlil, žalúdok jej zovrelo a ona sa postavila, nie preto, že by chcela byť zdvorilá, ale uznanie, ktoré sa v nej ozývalo, jej prikázalo, že jednoducho musí. Celé mesiace si túto chvíľu predstavovala, a stále sa na ňu necítila vôbec pripravená.

„Oliver, miláčik!“ Pani Courtenayová sa ponáhľala k synovi, oči jej žiarili, lady Selwynová bola tesne za ňou a Somerset postupne objal obe, matku aj sestru. Pani Balfourová vyplazila jazyk, aby vyjadrila nesúhlas s týmto porušením etikety – správne by mal najprv osloviť Elizu –, ale Eliza tomu nevenovala pozornosť. Vyzeral rovnako. Bol stále veľmi vysoký, vlasy mal veľmi svetlé, oči rovnako chladné, sivé ako zvyšok jeho rodiny a stále sa správal s pokojnou istotou, ktorá mu bola vždy vlastná. Po desaťročnej námornej kariére mal však širšie plecia, ktoré ako mladší nemal, a jeho bledá pokožka na slnku stmavla. Pristalo mu to. Veľmi mu to pristalo.

Somerset pustil sestre ruky a obrátil sa k Elize. Zrazu si uvedomila, že roky k nej neboli ani zďaleka také láskavé. Bola drobná, s hnedými vlasmi a nezvyčajne veľkými a tmavými očami, a vždy sa domnievala, že pripomína vyplašené nočné zviera, ale teraz sa obávala, že v čiernom vdovskom kostýme a s postavou zhrbenou a unave-

nou z neistoty posledných mesiacov nevyzerá ktovieako prítťažlivo.

„Lady Somersetová,“ povedal a uklonil sa jej.

Aj jeho hlas bol rovnaký.

„Môj pane,“ povedala Eliza. Chvejúce sa prsty zaťala do sukne, neisto sa uklonila a pripravila sa na jeho pohľad. Čo v ňom uvidí? Možno hnev? Odplatu? Neodvážila sa dúfať v nič dobré. Nezaslúžila si to.

Konečne sa ich pohľady stretli. A keď mu pozrela do očí, nevidela... nič.

„Úprimne, je mi ľúto vašej straty,“ povedal. Jeho slová boli zdvorilé a tón neutrálny. Jeho výraz by sa dal opísať ako pokojný.

„Ďakujem,“ povedala Eliza. „Dúfam, že ste mali príjemnú cestu.“

Zdvorilostné slová sa jej bez rozmýšľania zošmykli z jazyka, čo bolo naozaj dobré, pretože v tej chvíli nebola schopná premýšľať.

„Tak ako sa len dalo, v takom počasí, aké sme mali,“ povedal. Jeho správanie, vystupovanie ani tón nenasvedčovali tomu, že by si všimol zmätok, ktorý sa preháňal Elizinou myslou. V skutočnosti sa zdalo, že sa ho jej pohľad vôbec nedotkol. Akoby sa nikdy predtým nestretli.

Akoby ju vôbec nepožiadala o ruku.

„Áno...“ Eliza počula samu seba akoby z veľkej diaľky. „Dážď... bol veľmi silný.“

„Vskutku,“ súhlasil s úsmevom, ktorý nikdy predtým nevidela. Bol zdvorilý. Formálny. Neúprimný.

„Rád ťa vidím, starec, naozaj rád ťa vidím.“ Selwyn vystúpil dopredu s vystretou rukou a Somerset mu opätovne stisk s úsmevom, ktorý bol zrazu opäť iný. Prešiel do

stredú miestnosti, preč od Balfourovcov, a nechal tam Elizu stáť.

Teda takto? Po všetkých rokoch odlúčenia, po všetkom čase, ktorý Eliza strávila premýšľaním o tom, kde asi je, o jeho šťastí, o každej spomienke na ich spoločné chvíle, o všetkých hodinách strávených ľútosťou nad každou udalosťou, ktorá ich rozdelila – toto malo byť ich opätovné stretnutie? Jediná, krátka výmena pár slov?

Eliza sa zachvela. Januárový chlad sa šíril vzduchom celé dopoludnie. Na príkaz jej zosnulého manžela nerozkurovali v kozuboch až do súmraku, ale teraz sa Elize zdal vzduch skutočne ľadový. Celé desaťročie si boli vzdialení, a predsa Oliver Somerset nikdy nebol Elize vzdialenejší ako v tejto chvíli.

„Začneme?“ vyzval ich Selwyn. Ešte predtým, ako sa Selwyn oženil s neterou zosnulého grófa, boli obaja páni blízky priateľmi, pretože ich grófstva mali spoločnú hranicu, ale z rovnakého dôvodu bol ich vzťah aj neistý. Ich posledné obchodné stretnutie pred smrťou starého grófa sa totiž zvrhlo na hádku, ktorá vyviedla z miery celú domácnosť, a predsa podľa dychtivosti na Selwynovej tvári dnes zjavne očakával veľké dedičstvo.

Pán Walcot prikývol, rozložil pred sebou papiere a Balfourovci, Selwynovci a Courtenayovci všetko sledovali zo svojich miest hladnými očami. Podľa tej scény by sa dala napísať dráma. Možno namaľovať olejomalba. Eliza pokrútila prstami.

„Toto je posledná vôľa a testament Juliusa Edwarda Courtenaya, desiateho grófa zo Somersetu...“

Eliza prestala vnímať, keď pán Walcot začal vymenúvať, o čo všetko sa obohatí nový gróf. Pani Courtenayová vyzerala, že sa rozplače od radosti, lady Selwyn

nová si zahryzla do vnútornej strany líca, ale Somerset sa mračil. Bol ohromený veľkosťou bohatstva, možno dokonca prekvapený? Nemal by byť. Dokonca aj napriek šetrnosti zosnulého grófa bol Harefield Hall skutočnou svätyňou bohatstva rodiny: od porcelánových šálok po stoličky z indického palisandrového dreva, od stien pokrytých kožami a loveckými trofejami po olejomalby zobrazujúce trstinové plantáže, ktoré kedysi vlastnili. A v priebehu niekoľkých krátkych okamihov vlastnil všetko Somerset. Bol teraz jedným z najbohatších mužov v Anglicku a tiež jedným z najžiadanejších. Od tejto chvíle mu každá dáma v Anglicku padne k nohám.

Zatiaľ čo Eliza... Po dnešku mohla zostať v Harefiede a robiť novému grófovi domácu, kým sa neožení, presťahovať sa do vdovského domčeka na okraji panstva alebo sa vrátiť do svojho rodného domu. Žiadna z týchto možností nebola obzvlášť vzrušujúca. Vrátiť sa do Balfouru a opäť žiť pod dohľadom rodičov by bolo strašné, ale zostať tu, v blízkosti muža, ktorý k nej očividne nič necítil, zatiaľ čo ona po ňom desať rokov túžila? Boli by to svojím spôsobom muky.

„Elize Eunice Courtenayovej, ctihodnej grófkke zo Somersetu...“

Eliza sa nesústredila ani pri zvuku svojho mena, ale z toho, ako sa pán Balfour oprel na svojom mieste a uvoľnil sa, bolo jasné, že všetko, čo pán Walcot oznámil, bolo v súlade s manželskou dohodou. Jej budúcnosť bola zabezpečená. V myslí sa pred ňou rozprestierali roky, sivé a nezaujímavé.

„Okrem toho a vzhľadom na jej povinnosti a poslušnosť...“

Aké deprimujúce, keď sa o nej hovorí takýmito slovami, ako o vernom psovi, ale jej matka viditeľne ožila a oči jej žiarili chamtivosťou. Očividne dúfala, že starý pán odkázal Elize niečo navyše, možno drahý šperk zo svojej zbierky.

„... a pod podmienkou, že neurobí hanbu Somersetovmu menu...“

To sa naňho podobalo, keď k akémukoľvek malému odkazu, ktorý považoval za vhodný, pripojil dôvetok o morálke – do poslednej chvíle.

„Odkazujem všetky svoje majetky v Chepstow, Chawley a Highbridge do jej absolútneho užívania.“

Eliza náhle spozornela. Čo práve povedal pán Walcot?

Miestnosť, ktorá bola dovtedy tichá a pokojná, bola zrazu veľmi hlučná.

„Zopakujte to posledné, Walcot! Musel som zle počuť!“ Selwyn zhíkol a urobil krok vpred.

„Áno, pán Walcot, nie som si istá, či to bolo správne!“ Hlas pani Courtenayovej znel vysoko a prenikavo, keď sa zdvihla zo stoličky. Aj pán Balfour sa postavil a vystrel ruku, akoby chcel sám prečítať dokument.

„Elize Eunice Courtenayovej,“ zopakoval pán Walcot poslušne, „za jej vernosť a poslušnosť, a pod podmienkou, že neurobí hanbu menu Somersetovcov, odkazujem všetky svoje majetky v Chepstow, Chawley a Highbridge do jej absolútneho užívania.“

„Absurdné!“ vybuchol Selwyn. „Julius mal tieto pozemky odkázať nášmu mladšiemu synovi Tarquinovi.“

„Vdovské veno lady Somersetovej bolo dohodnuté v manželskej zmluve, nie?“ dodala pani Courtenayová. „O tomto tam nebola žiadna zmienka!“

„Nie sú všetky pozemky Somersetovcov viazané na titul?“ Margaret sa zmätene spýtala, len aby ju pani Balfourová hlasno umlčala.

„Ak je to dedičstvo zosnulého grófa a ak je to v závete, potom s tým nemôžete mať žiadny problém!“ ozval sa pán Balfour na celú miestnosť.

Zdalo sa, že úplne zabudli, že je tam aj Eliza.

„Majetky v Chepstow, Chawley a Highbridge zdedil gróf po matkinej línii, a preto s nimi mohol naložiť, ako chcel,“ povedal pokojne pán Walcot.

„Absurdné!“ opäť sa ozval Selwyn. „To nemôže byť správny dokument!“

„Uisťujem vás, že je,“ odvetil pán Walcot.

„A ja vám hovorím, že je nesprávny, človeče!“ Selwyn sa rozohnil, predstieranie žoviálnosti bolo preč. „Už som ho videl a mal to zdediť Tarquin, videl som to!“

„Kedysi to tak bolo,“ súhlasil pán Walcot. „Ale zosnulý gróf mi dal pokyn, aby som tento riadok zmenil, len štrnásť dní pred svojou smrťou.“

Selwynovi zbelela ružová tvár.

„Váš spor,“ zašepkala lady Selwynová.

„Rokovali sme o pôžičke... bol to len obchod,“ nadýchol sa Selwyn. „Nemohol, nechcel...“

Aha, tak preto sa pohádali: Selwyn žiadal pôžičku. Eliza ho mohla pred takou hlúposťou varovať. Selwyn musel byť naozaj zúfalý; určite vedel, že nevyliciteľne skromný a mimoriadne hrdý zosnulý gróf považuje útoky na jeho peňaženku za vrchol drzosti.

„Uisťujem vás, že v tejto a v každej inej záležitosti mal zosnulý gróf úplne jasno,“ povedal pokojne pán Walcot. „Pozemky pripadnú lady Somersetovej.“

Selwyn sa otočil k Elize.

„Čo jedovaté si mu pošepkala do ucha?“ zasyčal.

„Ako sa opovažujete...“ rozhorčila sa pani Balfourová.

„Selwyn!“ Somersetov hlas zaznel chladne a vyčítavo, až Selwyn o krok ustúpil od Elizy.

„Ospravedlňujem sa... nechcel som... Poľutovaniahodný prehrešok v správaní...“

Lady Selwynová sa nedala zahanbiť. „A čo klauzula o morálke? Uviedol môj strýko nejaké ďalšie podrobnosti, nejaký náznak toho, aký druh správania mal na mysli?“

„Nechápem, aký to má význam,“ ozvala sa pani Balfourová, „keďže povest' mojej dcéry je bezchybná.“

„Vzhladom na to, že môj strýko považoval za vhodné zahrnúť to do svojej poslednej vôle, zdá sa mi to veľmi dôležité, pani Balfourová,“ povedala lady Selwynová ostro.

„Nemáme v úmysle prejavovať neúctu,“ vložila sa do toho pani Courtenayová. „Lady Somersetová vie, že ju máme veľmi radi.“

Lady Somersetová to nevedela.

„Zosnulý gróf uviedol, že výklad tejto doložky je na uvážení jedenásteho grófa zo Somersetu, a nikoho iného,“ povedal pán Walcot.

Selwyn, lady Selwynová a pani Courtenayová otvorili ústa, aby niečo namietli, ale Somerset ich prerušil.

„Ak bol odkaz želaním môjho strýka, určite s tým nemám problém,“ povedal pevným hlasom.

„Samozrejme, samozrejme,“ pritakal Selwyn. „Ale, môj drahý chlapče, myslím, že by sme mali prediskutovať, aké správanie by predstavovalo...“

„Nesúhlasím,“ povedal Somerset pokojne a sebave-

domo a zdalo sa, že ho vôbec netrápia pohľady jeho rodiny. „Pokiaľ sa lady Somersetová veľmi nezmenila, odkedy som bol naposledy na britskej pôde, nie je schopná ani len zdvihnúť obočie.“

Eliza sklopila zrak a líca jej sčerveneli. Kedysi, kým ona obdivovala Somersetovo presvedčenie o jej osobe, on robil presný opak.

„Presne tak,“ súhlasila pani Balfourová a jej hlas znel spokojne.

„Ale vzhľadom na nezvyčajnosť takejto klauzuly,“ pokračoval Somerset, „myslím, že by mala zostať len medzi nami. Nikto z nás by predsa nechcel vyvolávať klebety.“

Nasledovalo súhlasné prikývnutie – Balfourovci prikývli nadšene, Selwynovci nechotne, zatiaľ čo pani Courtenayová vyzerala, že sa opäť rozplače.

Nastala dlhá pauza.

„Aký je ročný výnos z panstva?“ spýtal sa Selwyn.

Pán Walcot ukázal na svoje poznámky.

„V priemere,“ povedal, „vynáša niečo vyše deväťtisíc libier ročne. Spolu s jej dedičským podielom je to príjem desaťtisíc ročne.“

Desaťtisíc libier ročne.

Desaťtisíc libier. Každý rok.

Bola bohatá.

Bola veľmi bohatá.

Bohatšia ako lady Oxfordová alebo lady Pelhamová, slávne dedičky, hviezdy svojho obdobia; bohatšia ako mnohí lordi vo vláde. Mohla by to byť naozaj pravda? Jej manžel nikdy nedal najavo, že by Eliza bola preňho niečím iným než večným sklamaním. V každom ohľade bola horšia ako jeho prvá manželka, a pritom rovnako neschopná porodiť mu syna. A predsa ho teraz jeho

zlosť – a nespokojnosť so Selwynovým správaním – prinútila prejavíť voči Elize štedrosť, akú nikdy v živote nepocítila. Desaťtisíc libier ročne. Urobil z Elizy veľmi bohatú ženu.

Eliza mala pocit, akoby sa práve pretrhla niť, ktorá ju viazala k normálnemu životu, a ona sa vzdávala preč. Nedokázala by zopakovať ani jedinú ďalšiu vec, ktorá odznela počas zvyšku čítania, zaregistrovala len jeho záver, keď sa všetci začali dvíhať, a mechanicky ich nasledovala aj ona. Slová desaťtisíc libier ročne jej zneli v ušiach ako najhlasnejšia ozvena a bránili jej myslieť na čokoľvek iné.

„Desaťtisíc libier!“ Margaret jej vzrušene zašepkala do ucha, keď odchádzali. „Rozumieš, čo to znamená?“

Eliza iba pokrútila hlavou.

„Všetko sa tým zmení, Eliza!“

2

Nasledujúce popoludnie stála Eliza na schodoch pred Harefieldom, pripravená rozlúčiť sa s hosťami. Len Margaret, ktorá Elize robila spoločníčku od grófovej smrti a mala v tom pokračovať ešte štrnásť dní, mala zostať. Eliza sa už nevedela dočkať, kedy bude Harefield opäť patriť len im. Eliza počula svojich rodičov skôr, ako ich videla. Pán Balfour štekal príkazy lokajom, pani Balfourová karhala slúžky, a keď sa objavili v dubových vchodových dverách, zhlboka sa nadýchla.

„Zvládneš to,“ zašepkala jej Margaret do ucha. Od čítania závetu bolo jasné, že pán Balfour očakáva, že bude spravovať Elizin nový majetok. Toto bola posledná šanca, aby Eliza vyvrátila túto predstavu svojich rodičov.

„Samozrejme, uvidíme sa o niekoľko týždňov,“ povedala pani Balfourová.

„Nesmieme otáľať, cesty sa len zhoršia,“ prikývol pán Balfour.

„Rozmýšľala som, či...“ začala Eliza neisto.

„Dovtedy sa všetky najnaliehavejšie finančné záležitosti určite zvládnu,“ povedala pani Balfourová. „Pravda, drahý?“

„Áno, už som hovoril s pánom Walcotom.“

To bolo to najsrdečnejšie rozlúčenie, aké pán Balfour zvládol. Ostro kývol Elize hlavou a zmizol po schodoch, zanechajúc Elizu s matkou, ešte neprijemnejšou protivníčkou.

„Myslela som si, že možno...“ znova začala Eliza.

„Myslíme si, že bude najlepšie, ak urobíš z Hectorovho chlapca svojho dediča,“ povedala pani Balfourová rázne.

Hector bol Elizin najmladší brat.

„Neviem, či...“

„Myslím, že Rupertovi by to prospelo najviac,“ pokračovala nahlas pani Balfourová.

Rupert bol zo všetkých jej bratov najhorší.

„Myslím, že by som radšej...“

„Pán Balfour môže vybaviť papiere, hneď ako sa vrátiš domov.“ Pani Balfourová na záver pohľadila Elizu po líci.

Nie je to tvoj majetok, mohla Eliza povedať matke, keby bola odvážnejšia. Nie je to tvoj majetok, ktorý by si mohla minúť, prideliť alebo spravovať.

„Áno, mama,“ vzdychla namiesto toho porazene Eliza.

„Je rozhodnuté. Tak teda zbohom, čoskoro sa uvidíme. A nezabúdaj, že si stále grófká, miláčik. Nemala by si dovoliť, aby ťa Selwynovci bezohľadne ovládali.“

Elize neušla irónia, že práve pani Balfourová jej dáva takéto rady. Neušla ani Margaret, ktorá len ťažko potlačala záchvat smiechu. S týmto posledným pokynom pani Balfourová odišla.

„Viem, že je to tvoja matka a moja teta,“ povedala Margaret, keď sledovali, ako pani Balfourová nastupuje

do koča. „Ale keby som ju videla, ako neisto balansuje na okraji útesu a možno sa chystá spadnúť do oceánu, váhala by som konať. Nestrčila by som do nej, ale rozhodne by som zaváhala.“

Na rozdiel od Elizy Margaret vo všeobecnosti hovorila presne to, čo si myslela, a to presne v tej chvíli, keď si to myslela, čo ich rodina považovala za dôvod, prečo sa nikdy nevydala. Eliza práve chcela nahlas poďakovať, že pani Balfourová už aspoň nie je nablízku, keď ich obe prinútilo otočiť sa tiché zakašľanie. Vo dverách sa objavil Somerset a podľa veselého výrazu si vypočul Margaretinu nie príliš úctivú poznámku. Eliza sa kvôli Margaret začervenala.

„Ach,“ zatiehla Margaret, no neznelo to zvlášť znepokojivo.

„Budem sa tváriť, že som nič nepočul,“ povedal Somerset pobaveno. V mladosti mal s Margaret priateľské vzťahy a zdalo sa, že jeho zhovievavosť voči jej nevychovanosti pretrváva.

„Keby ste mohli,“ zatiehla Margaret.

Somersetov úsmev pretrhol jeho rezervovanosť rovnako, ako slnko presvitá cez mraky a Eliza zatajila dych, ale potom sa otočil k nej a teplo zmizlo rovnako rýchlo, ako sa objavilo.

„Váš otec ma informoval, že sa hodláte vrátiť do Balfouru, milady,“ povedal, a hoci s ňou nadviazal očný kontakt, Eliza mala pocit, že sa pozerá priamo cez ňu.

Pozri sa na mňa! Eliza naňho chcela zakričať. *Som tu, pozri sa na mňa!*

„Áno,“ povedala namiesto toho ticho ako myška.
„Áno.“

Dámy nikdy nekričali bez ohľadu na provokáciu.